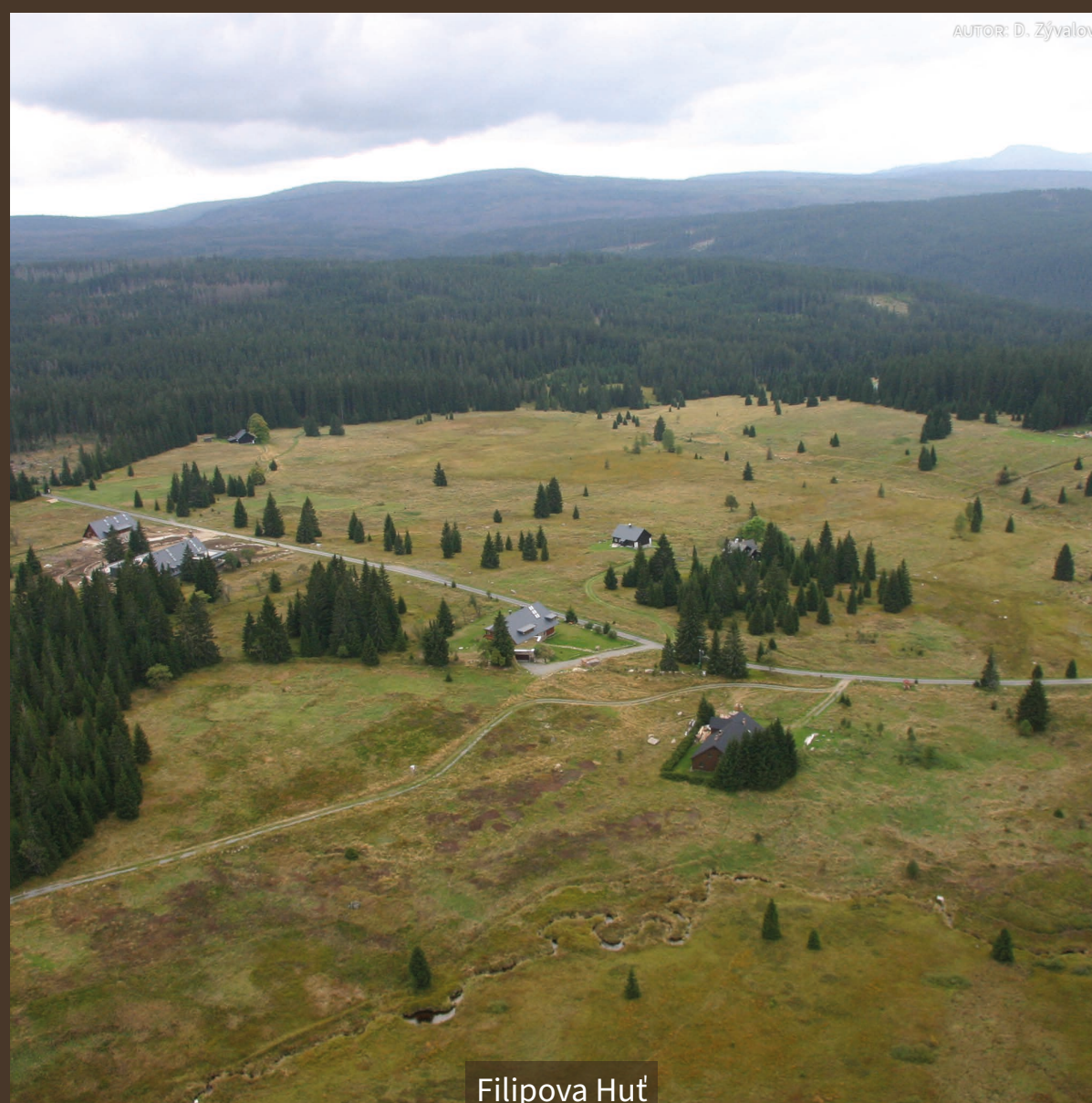

Druhotné bezlesí

Druhotné bezlesí představují louky a pastviny, které vznikly odlesněním krajiny při kolonizaci Šumavy lidmi. Tyto louky často navázaly na lesní světliny, skalní výchozy nebo na místa, kde les nebyl díky vysoké hladině podzemní vody či podél vodních toků. Jedná se tedy o širokou paletu společenstev od suchých až po mokřadní a rašelinná.

Současná podoba šumavského druhotného bezlesí byla po staletí utvářena hospodářskou činností člověka (pastvou, kosením, či přepásáním po seči) a i jeho další zachování je podmíněno hospodařením a péčí, ať už ve formě kosení, pastvy nebo vyřezávání náletových dřevin. Šumavská mozaika primárních a druhotných nelesních společenstev je jako celek poměrně druhově bohatá a představuje jednu z perel naší přírody. Často zde nalezneme velmi vzácné druhy rostlin i živočichů, které v intenzivně obhospodařované krajině nižších poloh již dávno vyhynuly.

Das anthropogene Offenland wird durch Wiesen und Weiden repräsentiert, die durch die Entwaldung der Landschaft infolge der Besiedlung des Böhmerwaldes entstanden sind. Diese Wiesen schlossen sich oft an Waldlichtungen, Felsvorsprünge, Fließgewässer oder Orte an, an denen der Wald aufgrund hoher Grundwasserstände nicht wuchs. Es ist daher eine breite Mosaik von Trocken- bis zu Nass- und Moorgemeinschaften entstanden.

Die heutige Form dieser Wiesen und Weiden im Böhmerwald wurde seit Jahrhunderten durch menschliche Wirtschaftsaktivitäten (Beweidung, Mahd oder eine Kombination daraus) geprägt und ihr Fortbestehen an eine Weiterführung dieser Maßnahmen gebunden, andernfalls kommt es langfristig durch natürliche Sukzession zu einer Wiederbewaldung. Das Mosaik des primären und anthropogenen Offenlandes im Böhmerwald ist als Ganzes relativ artenreich und zählt zu den Perlen unserer Natur. Wir finden hier sehr oft seltene Pflanzen- und Tierarten, die in der intensiv bewirtschafteten Landschaft tieferer und leichter zugänglicher Lagen längst ausgestorben sind.

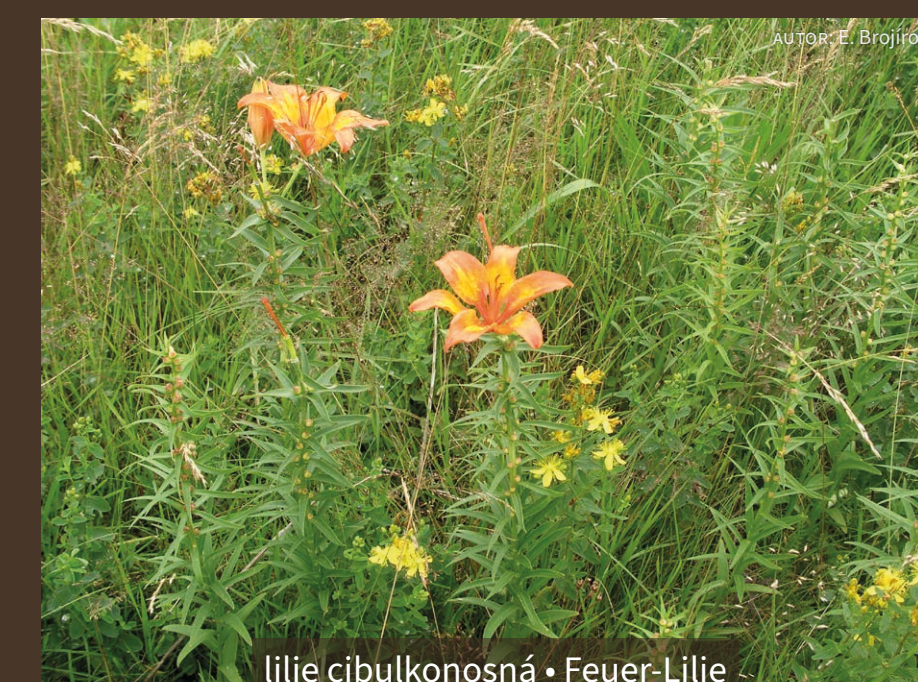
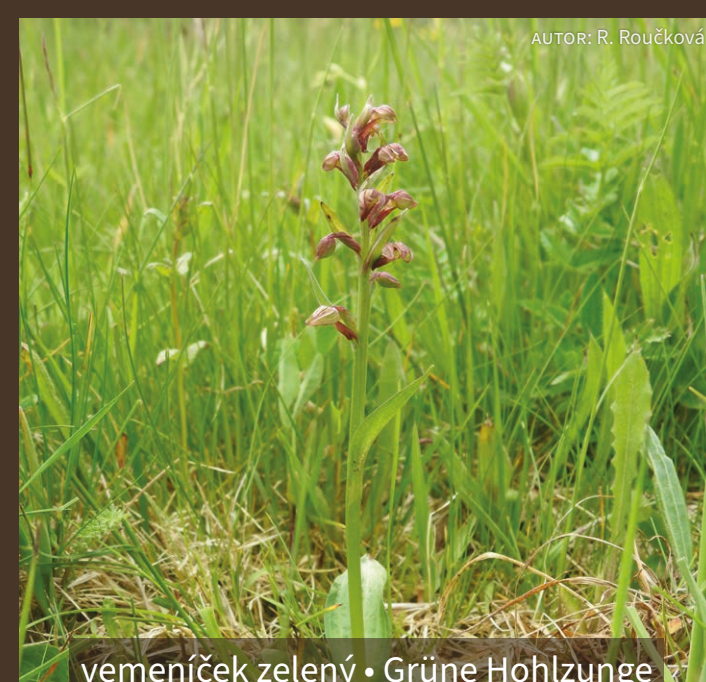
To je případ prhy arniky (*Arnica montana*), která je na Šumavě ještě poměrně hojná, ale v okolní krajině zásadně ustoupila, podobně jako zvonečník černý (*Phyteuma nigrum*).

Mimořádně vzácným a ohroženým druhem je pak hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*), který se vyskytuje pouze v Čechách a v přilehlé oblasti Rakouska a Bavorska. Na většině lokalit už vyhynul a i na Šumavě zbývá jen několik míst, kde ještě roste. Hořeček potřebuje plochy, které mu v minulosti poskytovalo pečlivé obhospodařování krajiny a zejména extenzivní pastva.

Ein Beispiel ist die Echte Arnika (*Arnica montana*), die im Böhmerwald noch relativ häufig vorkommt, aber deren Vorkommen in der Umgebung, ähnlich wie die der Schwarzen Teufelskralle (*Phyteuma nigrum*), stark zurückgegangen sind.

Eine äußerst seltene und vom Aussterben bedrohte Art ist der Böhmischer Enzian (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*), der nur in Böhmen und den angrenzenden Gebieten Österreichs und Bayerns vorkommt. An den meisten Standorten ist er bereits ausgestorben, und es gibt nur noch wenige Stellen, an denen er noch wächst. Der Böhmischer Enzian braucht Flächen, die ihm in der Vergangenheit die damalige Landschaftspflege und vor allem extensive Beweidung lieferten.

Péče o louky a pastviny, kdy se odstraňuje biomasa a brání se zarůstání lokalit lesem, je důležitá právě pro konkurenčně slabé a ohrožené druhy rostlin i živočichů. Příkladem mohou být šumavské orchideje běloprstka bělavá (*Pseudorchis albida*), vemeníček zelený (*Coeloglossum viride*) nebo prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*).

Barevnou pestrost dodávají loukám a pastvinám dosud běžné horské druhy jako kakost lesní (*Geranium sylvaticum*) nebo chlupáček oranžový (*Pilosella aurantiaca*).

Dokonalou krásu šumavských luk dotváří i lilie cibulkonosná (*Lilium bulbiferum*). Ač má mimořádně velké atraktivní květy, rozmnožuje se výhradně vegetativními pacibulkami vzniklými v paždí listů.

Gerade für konkurrenzwache und gefährdete Pflanzen- und Tierarten ist die Pflege von Wiesen und Weiden wichtig, wodurch Biomasse entfernt oder umverteilt und Bewaldung verhindert wird. Beispiele sind die Weiße Höswurz (*Pseudorchis albida*), die Grüne Hohlzunge (*Coeloglossum viride*) oder das Breitblättrige Knabenkraut (*Dactylorhiza majalis*), allesamt Orchideen.

Weit verbreitete Mittel-Gebirgsarten wie der Wald-Storchschnabel (*Geranium sylvaticum*) oder das Orangerote Mausohrhabichtskraut (*Pilosella aurantiaca*) bringen Farbvielfalt auf Wiesen und Weiden.

Die vollkommene Schönheit der Wiesen Böhmerwaldes wird durch die Feuer-Lilie (*Lilium bulbiferum*) vervollständigt. Obwohl sie extrem große, attraktive Blüten hat, vermehrt sie sich ausschließlich durch vegetative Brutzwiebeln, die sich in den Blattachsen bilden.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

SNSB

Staatliche
Naturwissenschaftliche
Sammlungen Bayerns

